

— Здається, звичайна гармата, а так гримнула, що увесь світ розбудила!

ПЕРСОНА

1985

ЛИСТОПАД

№21

НАМ-СВІТЛО ЖОВТНЯ БЕРЕТИ!

ДРУЖНЄ СВЯТКОВЕ ПРИВІТАННЯ ЧИТАЦЬКІЙ ГРОМАДІ

Шановна й дорога моя
Читацька чесна вся громадо!
Зі святом Жовтня знову я
Тебе вітаю щиро й радо.

При цім — окремо шлю привіт
У кожну хату та квартиру:
Хай буде вам веселим світ!
Здоров'я всім! Добра та миру!

И не тільки — миру у сім'ї,
У тій же хаті чи квартирі,
А й щоб народам на Землі
Жилось у злагоді та мирі!

Бо, повен темної злоби,
Шаліє недруг наш неситий —
Готовий світ спалить,
аби
Зорю Жовтневу погасити.

Зі шкіри пнеться день при дні,
Старається, насіння враже,
Щоб димом чорної брехні
Затьмити світло правди наше.

Тож нам — те світло берегти,
Нам — пильнувати повсякчасно,
Аби воно — нз всі світи
Сіяло чисто і незгасно!

Тож треба дбати повсякчас
(Бо це — усіх основ основа!),
Щоб кожне добре діло
в нас
Не пленталось позаду слова!

А щоб ішли вони, як слід,
У дружній парі ладом-складом!..
Прийми ж святковий цей привіт,
Читацька чесна вся громадо!

Од щирого серця
твого ПЕРЦЯ.

Остап ВИШНЯ

ЯКОЇ ПОГИБЕЛІ МИ ДІЙШЛИ

Видатний український сатирик і гуморист Остап Вишня на зорі своєї творчості багато уваги приділяв тим великим політичним, економічним і культурним змінам, що сталися у житті нашої держави і нашого народу після Великої Жовтневої соціалістичної революції. Сьогодні вміщуємо його усмішку, написану шістдесят років тому.

За два тижні (знамениті два тижні!) ми, виходить, не впали...

Падали ми, можна сказати, уже зовсім... Остаточо падали, і так падали, що ніяка сила — ні земна, ні небесна — не в силі вже була спинити падіння того, дуже бажаного й дуже мудрим віщунами провіщаного.

— Два тижні! Ось-ось-ось! Тільки два тижні. Не більше! Упадуть.

Ну й як бачите, вже вісім років не впали, виходить... Хоч за цей час, за мудрим пророцтвом дуже мудрих людей, мусили були ми впасти не більше не менше як 208 разів...

Не впали. Двісті раз не впали...

А тепер так, що й навчилися не падати.

Назвиська в нас, мушу вам сказати, дуже добре ворогами нашими підібрані:

Ось хто ми:

- 1) Узурпатори.
- 2) Ярижники.
- 3) Бандити (червоні).
- 4) Кати (червоні).

5) «Взбунтовавшася чернь».

6) Дияволи (червоні).

7) І взагалі сволоч (червона).

Оце, значить ми...

Що ж ми робили весь час цей?

Одна-однісінька була в нас праця:

«Вели страну к «гибели»...

Так що коли, за синтаксисом Петрова чи Смирнова, скласти про нас «предложеніє», то те «предложеніє» буде «слитним» і матиме отакій вигляд:

«Узурпатори, ярижники, бандити, кати, взбунтовавшася чернь, дияволи і взагалі сволоч вели страну к гибели...»

У реченні тім 5 «подлежащих» і одно «сказуемое».

Сказуемое — «вели»...

Куди вели?

«К гибели»...

Кого вели?

«Страну вели»...

Ну раз уже ми її, «страну» ту, вели, то, значить, кудись ми вже її

довели... До якоїсь погибелі таки довели.

Давайте шукати вже тієї погибелі, що до неї ми «страну» довели.

Яка така може бути для «страни» погибель?

По-нашому, отака:

1) Політична погибель.

2) Культурна погибель.

3) Економічна погибель.

Почнемо з першої, з політичної погибелі...

Гибла вже наша бідна країна політично, до того, можна сказати, гибла, до того погибала, що не витримало гуманне серце всіх країн на Заході, і на Сході, і давай вони нас визнавати і де-юре, і де-факто... І повизнавали...

Довели ми вже «страну» до самісінької, як то кажуть, ручки... Узять би та й погибнуть собі потихеньку...

Не дали... Визнали...

І тепер ми за «міжнародний об'єкт» правимо... Та ще й за такий «об'єкт», що Чемберлен пляшки з гарячою водою собі до черева прикладає.

Оце така наша політична погибель.

Давайте за культурну погибель візьмемось...

Та й почали ото, значить, погибати ми культурно.

— Погибаємо?

— Погибаємо!

— Ну раз уже погибает, так давайте хоч грамотнішими погибнемо.

— Давайте, — кажемо.

Та й узялися ми за вселюднє навчання, та й узялися ми за лікнепи...

Погибать, так хоч освіченими.

Засновуй школи, засновуй вузи, засновуй театри, музеї, сельбуди, хати-читальні, видавай книжки, видавай газети... Погибель хоч веселіша буде...

Та оце тепер і гинемо...

До десятих Жовтневих роковин не буде в нас і отакісінького неграмотного.

Ляжемо, газету чи книжку в руки та й погибатимемо собі потихеньку. Культурно погибатимемо.

Оце наша культурна погибель. Економічна погибель.

І тут так само гинемо...

Тільки знову-таки:

— А чого нам погибать без нічого? Давайте нові заводи будувати. Давайте Дніпрельстан будувати, давайте кооперуємось... Щоб гинути чому було. Погибатимемо, та як загурчимо, так аж рокотом зарокотить по світу.

Та оце й узялися...

Дніпрельстан будуюмо.

Заводи і сільськогосподарські, і металургійні, і тракторні, і паровозобудівні, і вагонобудівні будуюмо.

Кооперація снується.

Селянство в галас:

— Погибать, так з трактором.

Остогидло з плугами гинути.

І лопотять тепер три тисячі тракторів на самій тільки Україні.

Справді-таки: погибель із пшеничним хлібом, та з цукром, та ще як на тебе пан не дивиться, — не така вже й страшна погибель...

Гинемо залюбки.

* * *

Пошли нам, доле, і надалі такої погибелі.

1925.

Радянський Союз у кривому дзеркалі буржуазної пропаганди.

Валентин ЛАГОДА

Як містерам заціпило

Збиравсь я в кліт ввійти.
Коли
Мені й Петру Ковалику
Спинитись кажуть:
Прибули
До нас туристи здалеку.
Петро в змаганні переміг,
Звання Героя виборов,
Тож нам обом туристів тих
Скрізь супроводить випало.
Вони освоїлися враз,
Їх те і се цікавило,
А в них уявлення про нас
Спотворені, як правило.
Тож придивлялися вони
Допитливо, доскіпливо:
Чекали ошуку, мани,
Брехнею вкрай засліплені.
Були і дома в шахтарів,

РОЗПОВІДЬ ЗНАТНОГО ШАХТАРЯ

Вражалися оновою.
Перекладач там аж упрів
За жвавою розмовою.
«Скажіть,— питає раптом сер,—
(Бо преса їхня дурить там),—
Конфлікти є в СРСР
Між шахтарями й урядом?»
Тут я не втримався, скипів
(На це їх намовляють десь!),
Але приборкав зразу гнів:
— Панове, помиляєтесь!
Які конфлікти?! Сняться вам!!
Звиніть, скажу без лементу:
Конфліктувати ні з ким — сам
Я депутат парламенту!
У нас це звично, не дива́,

Ази у політграмоті,
А от у вас таке бува
У вашому парламенті? —
Моргнув Петру навкосяка
І у панів питаю я:
— Хоч одного робітника
Назвіть парламентарія! —
Чекав на відповідь, чекав
(А це уже в кінці було) —
Не дочекався. Торжествував:
То містерам заціпило!

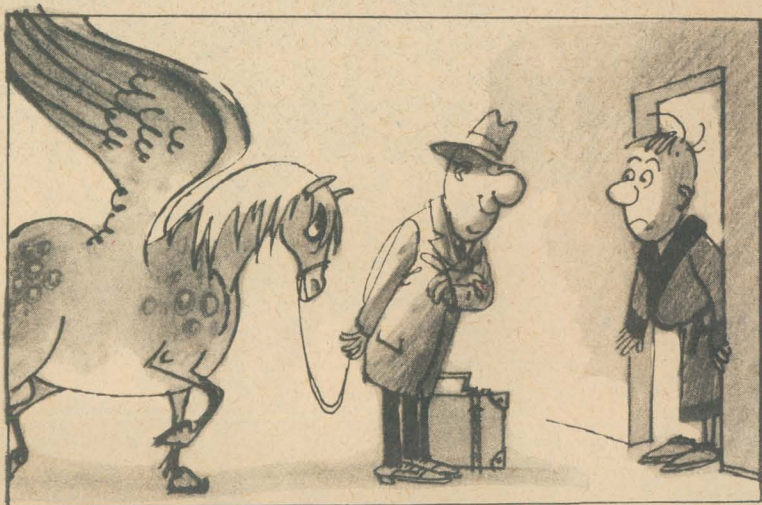
І думав: Он які права
Облудні там і куції,
Про рівноправність —
Лиш слова...
Недаром слава світова
Жовтневій
революції!

— Тут тебе питає якась жінка!

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

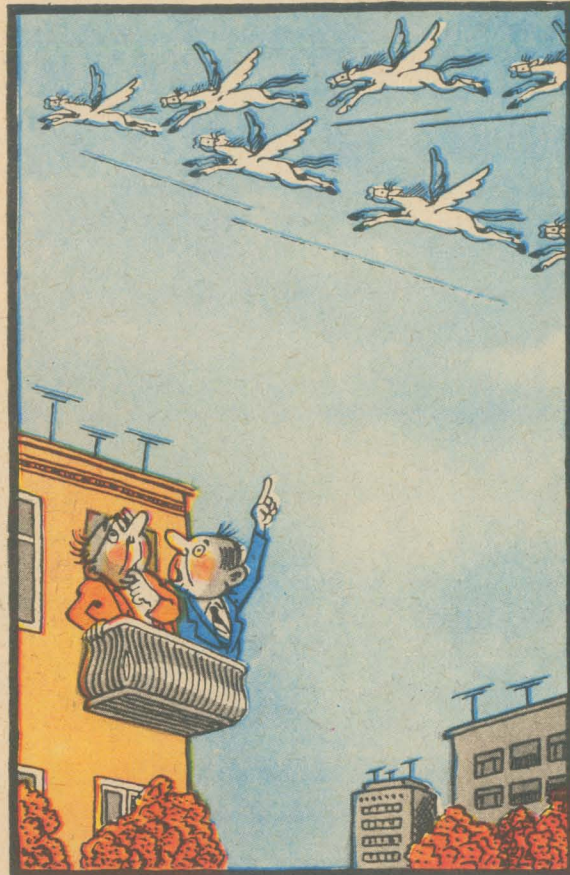

— Слухай, сусіде, доглянь мого коня, поки я у творчому відрядженні буду!

Мал. В. СОЛОНЬКА

— Ач який! Знайшов собі тут стайню!

— Дивись, Пегаси відлітають...
— От не щастить, знову роман не закінчу!

Мал. В. ГЛИВЕНКА

— Це я спеціально для тебе, Васю, вибрала таку несимпатичну Музу, щоб вона не відривала тебе од роботи.

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА

Увага, увага! Ми ведемо свій репортаж із спортивного майданчика села Баранівців Ярмолинецького району. Сьогодні тут, як ніколи, людно. Навіть голова місцевого колгоспу «Вперед» Борис Григорович Лучко і його заступник Михайло Филімонович Матейко завітали сюди. Ось вони присіли, підвелися і... побігли... Зрозуміло, взяли низький старт. Лучко попереду, Матейко позаду... Витримує дистанцію. Пробігли метрів десять, попадали... Мабуть, важко без регулярних тренувань. Нарешті підвелися... Е-е-е, виявляється, то був зовсім не крос. То просто аркуші звіту про спортивну роботу в їхньому колгоспі з рук вітром розвіяло. Бігали, ловили.

Але ми відвернули вашу увагу від головного... Звучить спортивний марш... Вибачаюсь, це лунає з транзистора народна пісня «Посіяла огірочки». Що ж — оригінально, оригінально...

А тим часом на футбольному полі захоплює видовище. Ось по лівому краю, демонструючи особливу техніку, впевнено проходить спортсмен... На жаль, не видно номера. Спортсмен у сірому картузі. У нього в руках... звичайнісінька лопата. Нею він копає картоплю. Метр, ще метр — і відро повне бараболі.

А що там за скупчення в центрі футбольного поля? І заступник голови Матейко побіг туди з рулеткою. Ага, зрозуміло. Визначається об'єм гарбуза. «Буде рекорд чи не буде?» — хвилюється Михайло Филімонович.

У нього є всі підстави для хвилювання. Адже нарізаючи на місці футбольного поля п'ятнадцять соток городу своїй доньці, він розрахову-

вав, що добрячий урожай компенсує моральні втрати. Бачу, Михайло Филімонович іде за межі поля розчарований. Видно, рекорд району по гарбузах цього разу побити не вдалося. Гарбузи на футбольному полі вродили нікудишні, або, як кажуть у таких випадках коментатори, мали не найкращу спортивну форму. Зате кукурудза удалася на славу. Особливо у штрафному майданчику. Не кукурудза — стіна.

— Можна скликати нараду і обмінюватися передовим досвідом, — задоволено говорить Борис Григорович Лучко. — Жоден стадіон Хмельниччини, мабуть, не зможе похвалитися такою качанистою...

— Стоп! — скажете ви. — То звідкіля ви ведете цей репортаж: із спортивного майданчика чи з городу?

З городу, шановні, з городу, на який перетворилося футбольне поле. Бо весною ті ворота спіяли, а спортивний майданчик перерали. «Спортом можна і на городі займатися, — вирішили голова колгоспу і його заступник. — Приємне треба поєднувати з корисним».

От і вийшло: там де був штрафний майданчик — кукурудза, бараболя і квасоля, в центрі футбольного поля — гарбузи.

— Факт для нас нетиповий, — узявся прокоментувати тактику Б. Г. Лучка і М. Ф. Матейка заступник голови обласної ради добровільного спортивного товариства «Колос» Семен Львович Сосин. — Недоліки в нашій роботі, звичайно є... Он, наприклад, у таких райцентрах, як Білогір'я, Стара Синява зовсім немає стадіонів.

У Деражні і Ярмолинцях — будуються роками... Та коли говорити ширше, то наша обласна у республіці задніх не пасе. У нас знаєте скільки колективів фізкультури? Майже сімсот п'ятдесят! А це означає, що систематично займаються спортом 211464 чоловіка. Ми маємо сотні секцій з футболу, з волейболу, з шахів, з велоспорту... і так далі.

— То виходить, що більшість сільського населення області щодня штурмує олімпійські висоти?

— Ну, може й не олімпійські висоти, але, знаєте, фізичну культуру прищеплюємо мало не з пелюшок. До того ж 58 254 чоловіка у нас охоплено виробничою гімнастикою, 23951 — поліпшують своє здоров'я у групах туризму. Вражаючі цифри, чи не правда? Та коли ми побували у багатьох колгоспах Ярмолинецького району, то, на жаль, так і не побачили, як оту виробничу гімнастику роблять. Так само розгублено дивилися на нас колгоспники, коли ми цікавилися туризмом. Хоч за звітами виходило, що колгоспника швидше можна зустріти на туристській стежці, ніж на фермі, полі чи тракторному стані. Не легше було знайти і колгоспних інструкторів зі спорту. В одному господарстві стверджували, що він поїхав на буряки, в іншому — на картоплю...

— А чого ви дивуєтесь? — пояснив нам ситуацію голова Ярмолинецького районного спортивного комітету Л. В. Гладун. — Гаряча пора. Я й сам уповноважений по заготівлі картоплі у колгоспі «Шляхом Леніна». А якщо признатися чесно, то проблем у нас і справді чималенько. Ми маємо лише 15 інструкторів зі спорту... та й ті без спеціальної освіти. В районі — жодного справжнього стадіону. Спортивну форму за безготівковим рахунком колгоспам придбати не так то й просто: на всю область так торгує тільки один магазин «Старт» у Хмельницькому, та й то обмежено. І взагалі, треба, щоб у господарствах дивилися на спорт не як на щось третє-десяте. Отоді будуть у нас успіхи, отоді і нас можна питати з усією строгістю...

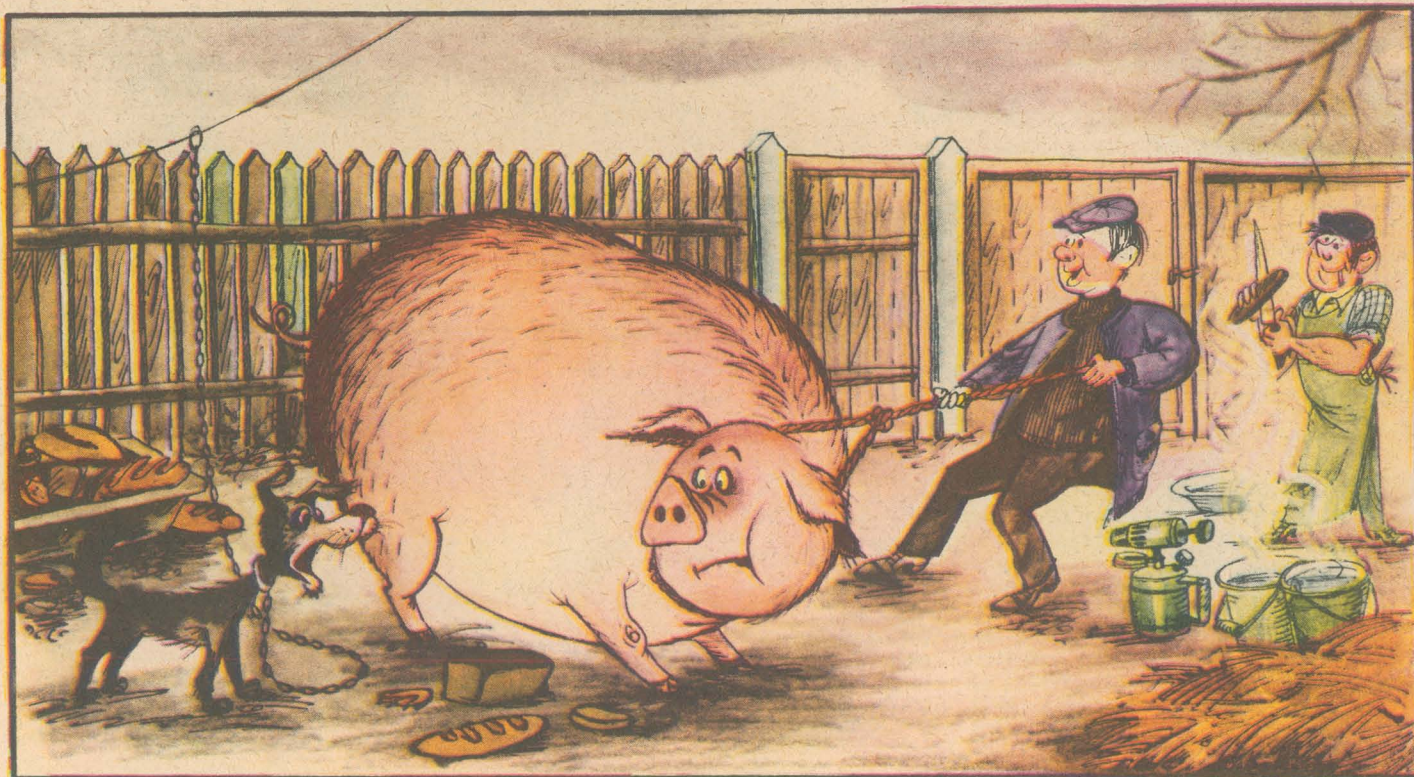
— Найближчим часом збираємося провести районний актив, — запевнили нас у райкомі партії і райкомі комсомолу. — Пора до спорту повертатися, як той казав, обличчям...

А поки на Хмельниччині отак повертаються, масовий спорт залишається масовим лише у звітах, а на спортивних майданчиках якщо не гелгочуть гуси, то вигрівають боки гарбузи.

М. ПРУДНИК.

Хмельницька область.

Мал. В. СОЛОНЬКА

— Казав тобі, не їж багато мучного!

— Хочу обмити з вами мою першу зарплату!

ДАЛИ
ПЕРЦЮ!

З одного боку, колгосп «Світанок» Бобринецького району на Кіровоградщині начебто й мав голову правління — Л. С. Хамхoderю. Про це свідчили, зокрема, його власні підписи у відомостях на зарплату. А з іншого, безгосподарність, яка панувала на фермах, змушувала вельми сумніватися, що господарством хтось керує.

Самих підписів у відомостях колгоспникам здалося малувато, щоб вважати Л. С. Хамхoderю справжнім головою колгоспу, і вони написали про це «Перцеві». Їх лист був опублікований у дванадцятому номері журналу.

Голова обласного комітету народного контролю А. А. Давиденко повідомив, що перевірка підтвердила: голова правління колгоспу не на висоті. За допущені порушення і безгосподарність загальні збори колгоспників звільнили Л. С. Хамхoderю з посади.

ЮВІЛЕЙНА СКАРГА

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА область. (Кор. ТАП). Днями у кабінеті начальника комбінату комунальних підприємств міста Павлограда М. І. Гаркуші відбулася урочиста нарада з приводу одержання соті скарги від мешканців вулиці Інтернаціональної, Набережної та Космонавтів на відсутність води у колонках. Соту відповідь на неї, що містить такі ж обіцянки, як і попередні, вирішено не надсилати поштою, а вкласти у красиву адресну теку і вручити скаржникам особисто.

ЗАПИТАННЯ БЕЗ ВІДПОВІДІ

ПОЛТАВСЬКА область. (Кор. ТАП). У лютому жителі села Часниківки Лохвицького району скаржилися, що до їхнього села нерегулярно ходить автобус. Заступник начальника облавтоуправління Л. А. Мартинов відповів, що у всьому винні снігові замети. Однак навесні сніг розтанув, проте автобуси як ходили погано, так і ходять. «Цікаво, яку ніні причину виставить товариш Мартинов?», — цікавляться часниківці.

Як повідомили в автоуправлінні, причини поки що не знайдено, однак пошук її триває.

ДІАГНОЗ ТАП

Нещодавно колгоспники села Бортники Тульчинського району Вінницької області попросили медкомісію Телеграфічного Агентства обстежити зір керівників їхнього господарства. Річ у тім, що ось уже два роки, як вони зовсім не помічають, що складське приміщення геть розвалене, і під відкритим небом пропадають та іржавіють дефіцитні запчастини до колгоспної техніки.

Медична комісія ТАП обстежила очі керівників господарства і дійшла висновку, що зір у них в повному порядку.

Андрійкова каша

БАЙКА

Малий Андрійко вперше у житті Зварив гречану кашу на плиті. Укинув масла, розмішав як слід І запросив матусю на обід.
— Е, так не піде, — усмінулась мати. — Найперше кухар мусить куштувати. Попробував Андрійко з казанка І здивувався: — Чого вона така?.. Хіба мастив я мало?
— Ні, не мало, —

Теж пробу знявши, мати відказала. — Тут масла, синку, більше ніж доволі, Але нема у каші й дрібки солі. Ти спершу посоли, а потім їж.

Ех, люблять декотрі промовці наші Утнуть щось на зразок Андрійкової каші, Де масла — пуд, а солі — ні на гріш!

м. Суми.

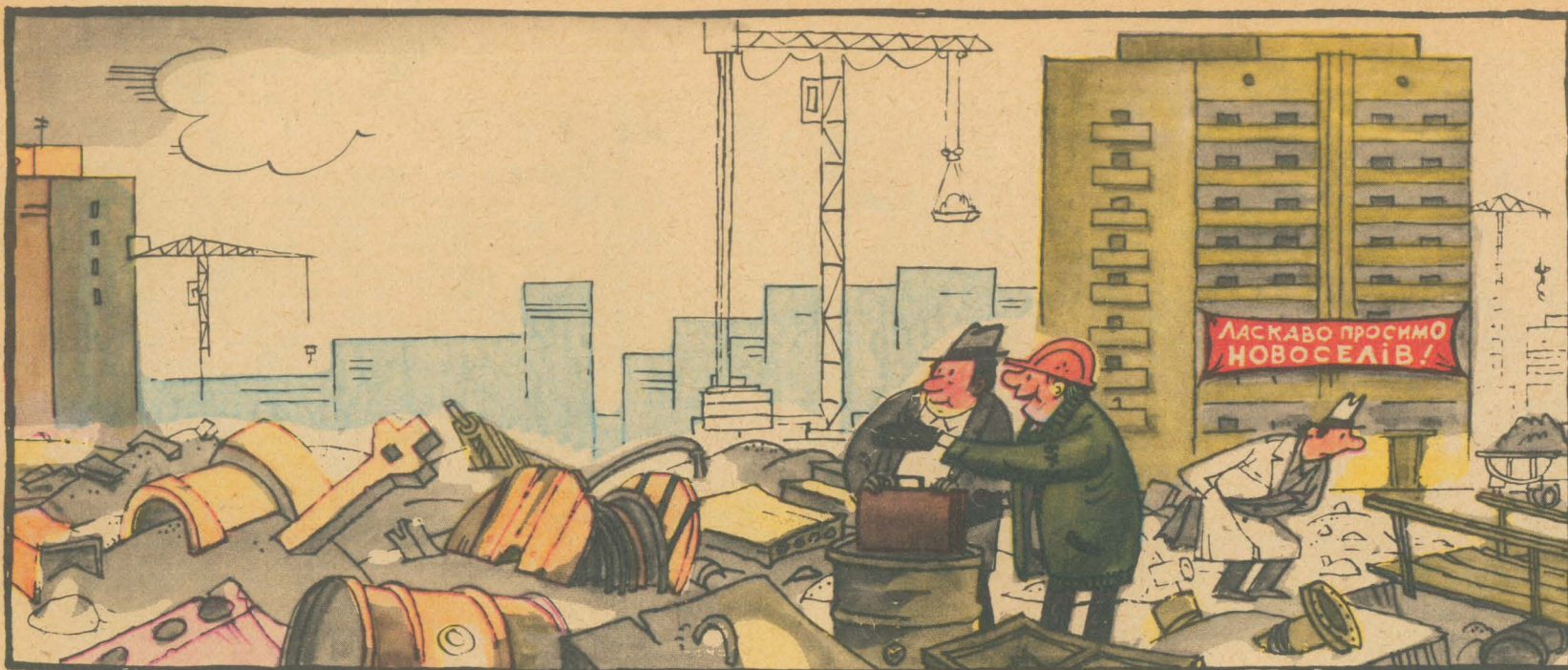
Григорій ЄЛИШЕВИЧ.

Мал. В. ШИРЯЄВА

Злопихатель: — Бач, які життерадісні та веселі! Нічого, нічого — завтра я напишу анонімочку, що вони були п'яні і порушували громадський порядок, то скиснуть любодорого.

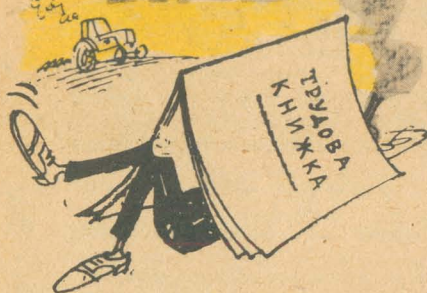

— Будинок здаватимемо, коли випаде сніг:
скажемо, що тут усе заасфальтовано.

ЯКИЙ САВА — ТАКА Й СЛАВА

Невинний ВАСЯ

В селищі Семенівці, що на Полтавщині, скривдили Васю Скрипниченка. І хоча 22-річний Вася у всіх документах значиться як водій третього класу, він іще справжнє дитя. Щічки ніжні, припухлі, як у відвідувача зразкового дитячого садка. У статурі — приємна округлість, яка свідчить про лагідність характеру і регулярність харчування. Дивиться він прозоро і невинно. Але трохи вбік. На матусю Катерину Григорівну.

Скривдили Васю таким чином: з двох місць — семенівського райоб'єднання «Сільгоспхімія» і побутокмбінату — по черзі він був звільнений за статтею 40, пунктом 4 Кодексу законів про працю УРСР. Тобто — за прогули без поважних причин.

А дивиться Вася на маму очікувально тому, що це вона, Катерина Григорівна, апелювала до «Перця», темпераментно доводячи на дев'яти сторінках, що в такий

спосіб молоді кадри на селі не закріплюють і взагалі — так недовго й скалічити квітучу Васину молодість.

«Якщо вона писала, то, напевне, краще знає, що говорити», — міркує Вася, тихенько сопе і з не меншою, ніж приїжджий кореспондент цікавістю, жде, що скаже з приводу його невдалого трудового дебюту матуся.

Вася слухає, як несправедливо поставилися до нього злі дяді в об'єднанні «Сільгоспхімія», як переслідували за неситне працелюбство в райпобутокмбінаті, і його лагідні очі поступово зволожуються. Від співчуття до самого себе.

А мама гримить, як на сполох: «Порятуйте мого єдиного сина! Він тільки-но ступив на трудовий шлях... І отаке! Вася дуже засумував без роботи і довго знести цього не зможе!..»

На час приїзду кореспондента Вася вже шостий місяць перебував у невітшному горі за втраченою посадою водія. Але зовні це на ньому не позначилося. Мабуть, загартувався, придивився до пекельних мук неробства.

Хоча стверджувати, що впродовж півроку Вася взагалі не вдарив палець об палець, було б спрощенням ситуації і родинних традицій Скрипниченків.

Вася жваво колупався на городі, возив сімейним «Москвичем» матусю на базар, крутився по двору... Одне слово, активно господарював. І, звичайно ж, у матусі, яка ніколи в своєму житті не знала іншої виробничої сфери, ніж базарно-присадибна, є всі підстави стверджувати: «Вася мій — на всі руки! А техніку любить!.. Все — сам. Хтось викине, а він огляне, поладить — і в хазяйство!»

Але за межами особистої виробничої сфери, тобто поза двором,

городом чи «Москвичем», Вася помітно млявішав і на очах втрачав природну кмітливість.

Скільки разів казали йому в об'єднанні «Сільгоспхімія», що залишати вдома державний автомобіль не можна! Треба ставити в гараж. Не засвоїв. Паркував у дворі. Як козу.

Скільки просили: «Васю! Приходь на роботу регулярно. На точно визначений час. І щодня! На тебе розраховують. Ти не сам по собі».

Не зміг. На роботу навідувався в залежності від погоди і городно-риночної кон'юнктури.

І адміністрація, яка звикла мислити у вузьких рамках трудового законодавства (а не широко, як Васина матуся), нарешті попросила профком дати згоду на Васине звільнення.

Члени профкому, в якому були не такі вже й жорстокосерді люди, запросили Васю на засідання. Щоб іще раз спробувати роз'яснити йому різницю між специфікою державного виробництва і особистого господарства, а там, дивись, і уклінно попросили адміністрацію залишити молодого робітника, надати йому можливість перевиховатися у лоні рідного колективу...

Не ясно, що надавало Васі такої впевненості в собі: матусина незмінно висока оцінка його трудових зусиль чи життєва орієнтація на ближні базари, — але він гордо відповів, що на засіданні йому робити нічого, а трудова книжка взагалі непотрібна.

Приблизно за такою ж схемою протікала виробнича діяльність В. Скрипниченка і в райпобутокмбінаті. В усіх проблемних ситуаціях Вася віддавав перевагу власному городові, власному «Москвичеві» і господарським розпорядженням своєї матусі.

У поясненнях, які набридливо

вимагала дирекція, Вася писав не те щоб дуже щиро, але невигадливо: «Три дні пропустив тому, що піднялася температура. Я залишився вдома. Лікаря не викликав».

З ним знову захотіли поговорити. Цього разу адміністрація АТП облпобутуправління, якому підпорядкована робота водіїв районних побутокмбінатів. З приводу прогулів. З приводу численних запізень. З приводу невміння відрізнити комбінатівського «пирожковоза» від власного «Москвича», на який перекочували деякі казенні запчастини...

Йому писали запрошення. На зустріч із начальником відділу кадрів. На засідання профкому.

А надворі дзвеніла гаряча базарна пора.

Вася запрошень не прийняв.

Тоді йому відіслали трудову книжку просто в рідну оселю. Рекомендованим листом.

Тепер Катерина Григорівна напористо повідомляє всі відомі їй інстанції про те, які в Семенівці негарні, нечуйні люди. Як вони (напевне, вступивши в таємну змову) заходилися псувати юне Васине життя. Не думаючи про те, що молоді кадри треба закріплювати на селі, а не розкишувати статтею 40, пунктом 4...

І вона має певну рацію. Треба закріплювати. Але це страшенно важко робити, якщо молода людина вже «закріпилась» в особистому господарстві. Без останку і так міцно, що для суспільного виробництва в неї не залишилось ні інтересу, ні почуття відповідальності.

Саме в такому «закріпленні» Катерина Григорівна має незаперечні заслуги. Так що нарікати їй, власне, ні на кого. Хіба що на себе.

П. СТОРОЖЕНКО.

Полтавська область.

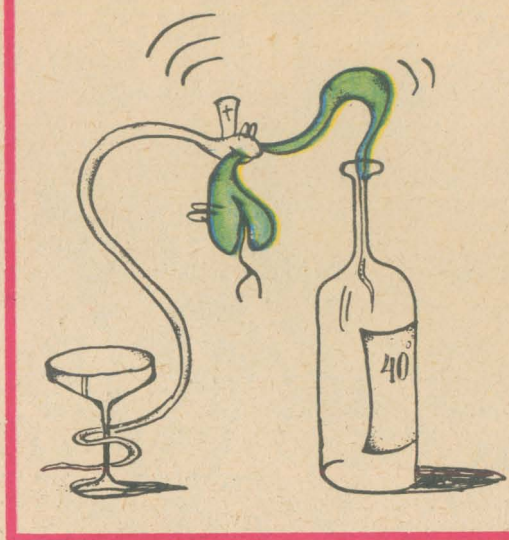

Мал. О. ПАНАСЕНКА (м. Белгород)

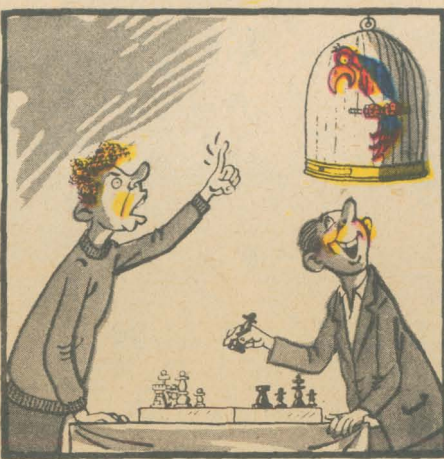
Мал. С. НАБЕРЕЖНИХ

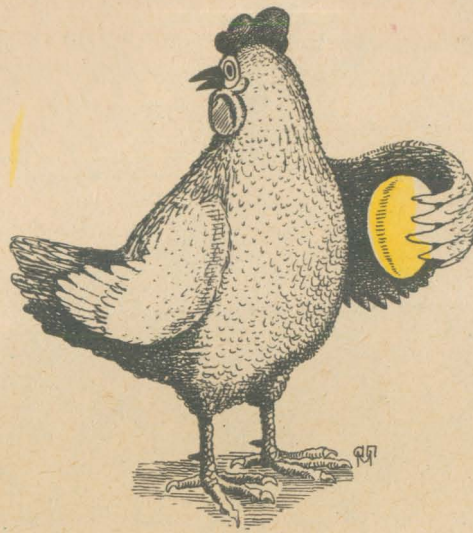
Без слів.

Мал. О. ПАНАСЕНКА (м. Белгород)

Мал. І. АЛЕКСАНДРОВИЧА

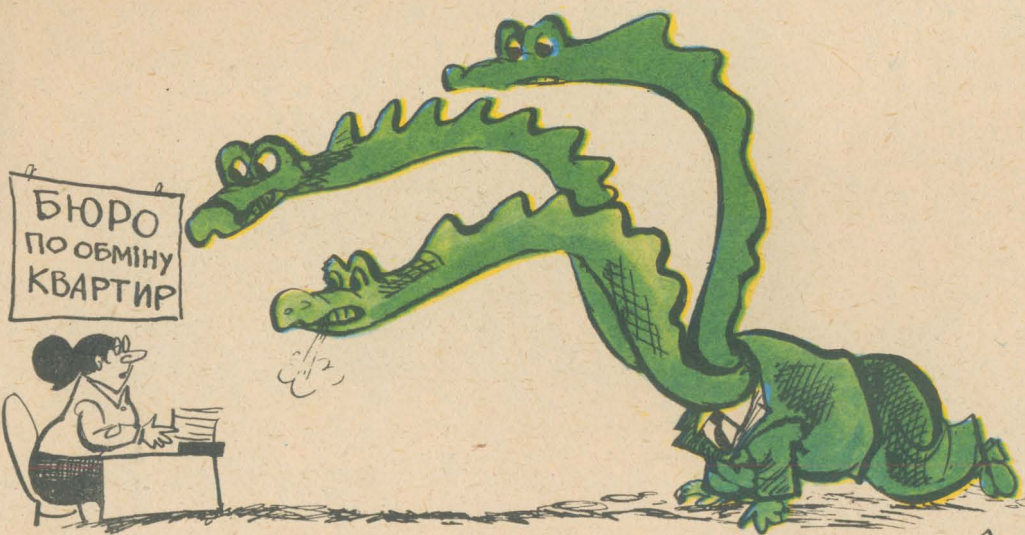

— А ти не підказуй!

Без слів.

Мал. М. ЛИТВИНА (м. Харків)

— Нам би трикімнатну з окремими ходами!

ДАЛИ ПЕРЦЮ!

Обіймаючи посаду заступника начальника вагонної дільниці станції Дніпропетровськ, Віктор Гнатівич Жила мусив, окрім усього іншого, іще й виховувати підлеглих в антиалкогольному дусі. Він і виховував. А щоб ефект був сильнішим, вдався до унаочнення: добряче набрався, аби продемонструвати, до якого мерзенного стану може довести людину оковита. І потрапив у витверезник, а також у фейлетон «Лицарі зеленого змія» («Перець», № 15).

Як повідомив начальник дільниці В. Г. Розумовський, виховну новачку В. Г. Жили належно оцінено. За негідну поведінку його звільнено з посади.

Козицький Г. А. займав у Добровеличківському районі посаду майстра по експлуатації електричних мереж досить скромну посаду — майстра. Але скромністю аж ніяк не відзначався. Поводив себе непристойно, за грубим словом до кишені не ліз, а коли мова йшла про гроші, то плутав власну кишеню з державною. Такий стиль роботи, зрозуміло, не влаштовував його колег, і вони написали про це «Перцеві».

На прохання редакції Кіровоградський обласний комітет народного контролю перевіряв цього листа, а заступник голови комітету І. В. Бреженко повідомив, що факти підтвердилися. Наказом по Кіровоградському західному підприємству електромереж Козицького Г. А. з роботи звільнено.

ПРИХОВАННИЙ РЕЗЕРВ

ГУМОРЕСКА

Після «наваристого» трудового дня слюсар станції обслуговування автомобілів Митько Підголовок, експедитор єдиного в місті магазину «Автозапчастина» Фелікс Нюхальський і товарознавець Віктор Вибивайченко «водили козу». В четвертій за лічбою точці вони стояли за високими столиками, «гасили детонацію» і «регулювали фари» — посмокували крижаний коктейль.

— Во! Диваки! — зареготав Митько. — Кретини!

— Хто? — стрепенувся й почав оглядатися Нюхальський.

— Хі-хі, лопухи! — заходився Підголовок, тичаючи пальцем у вивіску.

Товариші спокійно глянули, пересмикнули плечима і запитливо вступились у Митько.

— Приносити і розпивати категорично заборонено! — кпив собі Митько та глузував над текстом вивіски. — Тупаки! Бовдури!..

Відпів із фужера, оговтався та заспокоївся. Друзі мовчки дивились, чекали, що ж буде далі. Митько відсапувався, розмазував кулаком солодкі сльози.

— Ну, ну! Чому ж бовдури? — нетерпілося Вибивайченко.

— Ну, ну! Чому ж бовдури? — нетерпілося Вибивайченко.

— Ну, ну! Чому ж бовдури? — нетерпілося Вибивайченко.

— Ну, ну! Чому ж бовдури? — нетерпілося Вибивайченко.

— Ну, ну! Чому ж бовдури? — нетерпілося Вибивайченко.

— Ну, ну! Чому ж бовдури? — нетерпілося Вибивайченко.

— Ну, ну! Чому ж бовдури? — нетерпілося Вибивайченко.

— Ну, ну! Чому ж бовдури? — нетерпілося Вибивайченко.

— Ну, ну! Чому ж бовдури? — нетерпілося Вибивайченко.

— Ну, ну! Чому ж бовдури? — нетерпілося Вибивайченко.

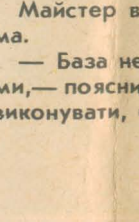
— Ну, ну! Чому ж бовдури? — нетерпілося Вибивайченко.

— Ну, ну! Чому ж бовдури? — нетерпілося Вибивайченко.

— Ну, ну! Чому ж бовдури? — нетерпілося Вибивайченко.

— Ну, ну! Чому ж бовдури? — нетерпілося Вибивайченко.

— Ну, ну! Чому ж бовдури? — нетерпілося Вибивайченко.

КОСТЮМ

ГУМОРЕСКА

ж, виготовлений на рівні світових стандартів. Так би мовити, шик-модерн... Лише... — він замовк.

— Що лише? — насторожився Петро Петрович.

Майстер винувато здвигнув плечима.

— База не забезпечила нас нитками, — пояснював він. — А план треба виконувати, чи не так?

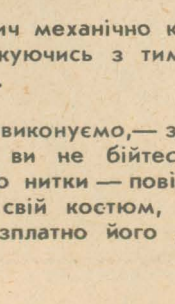
— База не забезпечила нас нитками, — пояснював він. — А план треба виконувати, чи не так?

— База не забезпечила нас нитками, — пояснював він. — А план треба виконувати, чи не так?

— База не забезпечила нас нитками, — пояснював він. — А план треба виконувати, чи не так?

— База не забезпечила нас нитками, — пояснював він. — А план треба виконувати, чи не так?

— Уявляєш, як у нас на станції? — вирішив Підголовок поділитися досвідом. — Дефіциту — ну, хрестовин, розподільчих валів, кілець та сальників, а по черзі то того, то іншого, — завжди нема. Приганяє чужак лайбу зі своїми запчастинами, оформляє, входить за автомобілем у цех. Я йому показую на підйомник, він заганяє, підставляє важелі, я натискую кнопку. «Що будемо робити?», — питаю. «Хрестовина, — каже, — колодки, ручник, гальма...» «Все ваше?», — питаю. «Мое», — відповідає, розмотує пакети, мов вузлики з грішми, і викладає. Я розглядаю, скептично посміхаюся, він поїдає мене переляканими очима. «Не кондиці, — оцінюю та попереджаю: — не кондиці». Заходжу під машину, він за мною. Розглядає днище, мов астроном небо, лише з тією різницею, що нічого на ньому не бачить. «Знімай, батю, ковпаки», — підказую. Він дивиться на мене, чогось оглядається, я не даю йому віддашину, напіраю: «Почнемо з колодок», — підказую. «Отже, ковпаки, колеса!», — і показую, де інструмент. Бере, знімає, а я тим часом до сусіда словом перекинутися. Приходжу, клієнт зняв колеса. «Руки вже вимазані, то чого стоять! — обрюлю зауваження. — Час іде, а час — це гроші. Ось яка до нас черга». Клієнт підходить до ступиці, знічений. Бачу, дивиться на неї, мов теля на нові ворота. Даю інструмент, показую: «Оцією штуківною вибивай оці два шкворні!» Вибив... «Знімаємо пружинки!». Зняв. «Висмикуємо колодки!» Висмикнув. «А тепер усе взад, тобто — в зворотному», — пояснюю. Дивлюся, мій чувак уже посмілішав, збільшив оберт... Так ми все і зробимо. Я показую, бо, як казали старі: «Допомога не в тому, що ти за мене зробиш, а в тім, що навчиш мене зробити». Закінчуємо, любенько прощаємось, і все — ляля, о'кей!

— Ну, а вивіска ця до чого? — попросив роз'яснення Нюхальський.

— Як до чого? — здивувався Підголовок. — Хоч ти меткий та ловкий, а бачу, не січеш. Це ж золоте дно, а вони — вивіску.

Друзі мовчали, щоб не видати своєї нездогдливості. Чекали.

— Х-хі! Диваки! — розпалився Митько. — Мій клієнт сам привіз запчастини, сам усе познімав, сам усе поставив. Коли розібратися, то лише підйомник наш. Зате при виїзді зі мною розраховувався по совісті, а зі станцією — за прейскурантом, щасливий поїхав, і всі задоволені. А тут що! Теленні!..

— Нічого не розумію! — зізнався експедитор.

— А що тут розуміти! — торжествував Митько. — Принесиш сюди своє — принеси на здоров'ячко. Але, коли вже зайшов і випив, то брати з клієнта потрібно так, наче він усе купував тут, або хоч половину. Коли з мого клієнта фактично взяли тільки за те, що він покористувався підйомником і моїм інструментом, то тут би можна брати і за приміщення, і за світло, і за меблі, і за посуд... Навіть коли сам відкорковував і сам собі наливав, — однаково плати так само, наче тебе тут обслужували на всі сто... А вони, бевзі царя небесного: «Приносити і розпивати!..» Цю «точку» б та в мої руки! Я б сюди — систему нашої естелі! порядок був би, і фірма, і бабки сипалися би, мов з міха...

— Тс-с-с! — вистривив пальця експедитор. — Он приборальниця йде по залу.

— Ну й що?

— Ще підслухає, переймуть та впровадять, то обдеруть, мов липку...

— І то правда, — погодився Підголовок.

м. Київ.

Іван КОЧАН.

Він дістав з-за пістрявої ширми газету й старанно загорнув майбутній костюм.

Петро Петрович сів у службову «Волгу», що чекала біля входу, кинув водієві:

— На роботу. На базу.

Увійшовши до кабінету, на дверях якого висіла табличка «Директор», довго сидів у кріслі, втупившись у поліровану поверхню столу. Нарешті викликав завскладом, розпорядився:

— Отоварте нитками побутокмбінат.

— Отоварте нитками побутокмбінат.

— Отоварте нитками побутокмбінат.

— Отоварте нитками побутокмбінат.

— Отоварте нитками побутокмбінат.

— Отоварте нитками побутокмбінат.

— Отоварте нитками побутокмбінат.

Едуард КАМІНСЬКИЙ.

ЧИ ЗНАЄТЕ ВИ, ЩО...

...звичайнісінький барометр у селі Острівському Компаніївського району Кіровоградської області став чи найнеобхіднішим приладом у кожній оселі. А все через те, що до села нема ніякої дороги. А тому виїхати кудись і повернутися додому можна лише за ясної та сухої погоди.

...на Лебединському насінневому заводі, що у Шполянському районі Черкаської області, нема прохідної. А нема тому, що вся територія підприємства — прохідний двір. Її не огорожено, освітлюється вона абияк, у складських приміщеннях двері навстіж і вдень, і вночі: бери — не хочу.

...словосполучення «капітальний ремонт» походить від слова «капати». До такого висновку прийшов тракторист В. Томенко із села Дубова Уманського району Черкаської області, одержавши із Широківської райсільгосптехніки (Дніпропетровська область) полагданого «Кіровця» і не відпрацювавши на ньому жодного дня. Бо двигун на тракторі «стукає», генератор не працює, а з системи охолодження капає вода.

ВЗАЄМОВИГІДНО

Жінка каже: — Готувати так докучило щодня! Непогано б чергувати: Ти деньок, а потім я!

— Ну, гаразд, моє кохання, Та хотілося б мені, Щоб, прийнявши чергування, Ти варила на два дні!

Валентина СТЕПАНЕНКО.

— Генерале, Пентагон озброївся новим бойовим статутом сухопутних військ, — мовив інтерв'юєр і бравово клацнув закаблукми. — Що можна сказати про нього нашим улюбленим читачам?

— Передусім, — поважно набурмосився крук у військовому кашкеті, — необхідно підкреслити суто миролюбний характер нового статуту.

— Як так? — отетерів газетяр. — Адже основним компонентом до нього увійшла моцно наступальна доктрина «Ейр Ленд Беттл», яка на всі мови світу перекладається недвозначно — «Війна на землі і в по-

території...

— ...Шануючи мирний спокій наших улюблених читачів! — радісно підхопив газетяр.

— Атож, — поблажливо вискалився крук у кашкеті.

— А хто ж вони? — обережно запитав газетяр.

— Ви про кого? — з підозрою глипнув крук.

— Хто вони — супротивники нашого мирного життя? Звісно, якщо це — не військова таємниця...

— Та ні! Наші можливі супротивники — усі й по всіх паралелях та меридіанах земної кулі.

ний секрет — вони не встигнуть!

— Невже?

— Факт! Ми їх замислили знищити «ще до того (я цитую статут!), як вони вступлять у бойові дії, знаходячись у глибині своєї території». Чию тактику це вам нагадує?

— Наших рідних гангстерів! — у цілковитому захваті бовкнув інтерв'юєр.

Гангстер з Пентагону аж виричався на нього...

— А яка ж головна відміна, — не вгавав газетяр, — нового статуту від колишнього, зразка 1977 року?

— Ось вона — негайне використання термоядерної зброї, — відповів крук, він же — гангстер з глобальними амбіціями. — Колишній статут завбачав приберетти БОМБУ, як останній козир у захоплюючому покері на чудовий приз — земну кулю. А нині ми виправили власну дурість. Відтепер як торохнемо зненацька БОМБОЮ — тут і кінець війни разом з початком. Ніхто й змигнути не встигне! Збагнули нарешті усю велич наших миролюбних замірів?

— Ще б пак! — замріяно мовив інтерв'юєр. — По всіх паралелях та меридіанах запанують мир, спокій і тиша. Немов на цвинтарі...

— Отак і напишіть своїм улюбленим читачам! — лагідно всміхнувся крук.

* * *

Що й казати: новий витвір вояцького психозу хвибує «на всю глибочінь» втрати здорового глузду.

Юрій ЯЧЕЙКІН.

На всю глибочінь розумового потьмарення

вітрі». Я не розумію...

— А що тут незрозумілого? Якщо бомби не падають вам на голову, то й війни нема... А суть полягає у тому, на чий землі і в чьому повітрі йдуть воєнні дії.

— Ага! — почав прозрівати інтерв'юєр.

— У статуті ясно мовлено, що Пентагон планує «раннє розгортання наступальних дій» та «наступ на всю глибочінь бойових порядків супротивника». Як бачите, ми не плануємо воєнних дій на власній

— Чи не забагато? — злякався газетяр.

— Пусте! — заспокоїв його миротворець. — У нас задосить ядерної зброї, щоб оті паралелі та меридіани репнули на кулі, мов струхлявілі обручі на ковбаниці... Зрозуміло, передусім слід торохнути по Європі, аби знищити військовий та промисловий потенціал країн Варшавського пакту.

— А якщо вони й самі? У відповідь...

— У цьому й полягає стратегіч-

Всесвітньовідомий твір класика американської літератури Марка Твена «Пригоди Гекльбері Фінна» визнано американськими реакціонерами «неприйнятним» для дітей і рекомендовано до вилучення із шкільних бібліотек.

(3 газет).

Виставили за двері.

Мал. В. ШИРЯЄВА

«З'являється загальна слабкість, головний біль у попереку, суглобах та м'язах, особливо литкових».

(3 газети).

Надіслав Л. КОВАЛЮК.

«А інколи трапляються такі листи, що, отримавши його, не всидиш у кабінеті, поспішаєш на допомогу, хоча лист і анонімний».

(3 райгазети).

«Пішов я до травматолога з ногою, а він дав направлення на рентген з рукою».

(3 листа).

Надіслав В. ТАРАНЕЦЬ.

«У даний час дошку пошани приведено у порядок і туди вішаємо тих, хто перевиконує плани».

(3 відповідей на критичні матеріали).

«У сінажну траншею слід кидати подрібнену зелену масу, а де не вистачає людей і нема можливості це робити, туди кидати працівників усіх виробничих підрозділів».

(3 виступу).

Надіслала М. ЗВІНКО.

«Місток в аварійному стані, особливо небезпечно його переїздити з цієї сторони».

(13 об'яви).

«Стриженко О. В. з свого боку зобов'язується особачити сад трьома собаками, і сам буде з ними, аби не допустити втрат фруктів злодіями».

(3 угоди на охорону радгоспного саду).

Надіслав П. ЛЯШЕНКО.

— Усім дам порівну, щоб ніхто не ображався!

П'ЯТНАДЦЯТЬ ХВИЛИН ВСЕМОГУТНОСТІ

ГУМОРЕСКА

Я свою роботу люблю. Що в ній такого незвичайного, спитаєте? А нічого! Молодий продавець бакалійного відділу в гастрономі. Навіть не старший — молодший.

Мої подруги шкільні хіба так повлаштовувалися? Хто в інженери подався, хто в лікарі. Одна на актрису вивчилася. Тільки я їм не заздрю. Я свою роботу люблю.

Ви нічого такого не думайте. Ну, про обважування або про спекуляцію дефіцитом. Який вже там дефіцит — мило господарське, сіль, сірники, компоти яблучні. До мене й черги ніякої нема. Ні вдень, ні увечері.

Маю, як сьогодні кажуть, не матеріальну, а моральну зацікавленість. У нас лектор у магазині виступав. Так він про те моральне заохочення чого тільки не наговорив. Каже, то велика сила. Ще й яка сила!

От, скажімо, підходить стрілка годинника до дев'ятої години вечора. Тут котрась із продавщиць і гукає: «Ганно! (Це мене Ганною звуть). Ганно, зачиняй!»

Чого саме я до тієї справи приставлена? По-

перше, у цю пору в моєму відділі жодної живої душі, а по-друге, знають у гастрономі — ніхто краще за Ганну з тим відповідальним завданням не впорається. Бо ж таки люблю цю справу, роблю її з превеликим задоволенням.

Стаю на дверях непорушно. Всіх випускаю і нікого не впускаю до магазину. Почуваюся в оті п'ятнадцять хвилин людиною, яка все може.

Ну, хай не все. А щось таки можу! Щось або хтось від мене залежить. Ще п'ять хвилин тому я була всього-на-всього молодшим продавцем з бакалії. Ніхто на мене й не гляне, нікому я не потрібна. А тут, біля дверей, я володар людських дол, єдиний могутній розпорядник земних скарбів, від якого залежить все. І навіть трохи більше.

Он тому солідному добродію, не інакше крупному якомусь начальникові, потрібна хлібина. Звичайна хлібина за шістнадцять копійок. Весь день керував, великі питання вирішував, а про хліб, так би мовити, насущний не подумав. А він його не одержить, бо я цього не

хочу. Не подобається мені його керівний портфель і надмірна самовпевненість. Ще й вчити мене здумав: «Не маєте права!». Ач який! Це ти зараз ніяких прав не маєш, і нічого нікому довести не зможеш, витанцюючи перед зачиненими дверима. А в мене — всі права і моральна зацікавленість.

Або он та вертихвістка в дублянці. Бігала десь, бігала, а про голодного чоловіка забула. Бачте, сто грамів ковбаси їй потрібно. Тобі треба, так навчись просити, гордість свою заховай подалі. Із сльозою в голосі благай, в очі мені зазирає. Лагідні слова знайди. Шануй моє високе становище розпорядника і вершителя. Не хочеш принижуватися? Ну, то йди, звідки прийшла.

Ще один гордий тупцюється. Сигарети йому потрібні. Роботу на ніч взяв відповідальну, а без курива діло не піде. Ну, так розкажи, яка робота, що за відповідальність? Не хочеш. Думаєш, не зрозумію. А я, може, теж вісім класів закінчила, і теж книжки про любов читаю. Ти до мене з душею. Не виходить? Не треба. Обійдешся без сигарет. Здоровіший будеш. А за невиконану роботу з тебе питатимуть. Мені що? Я завтра до своїх сірників і компотів повернуся. І ніхто з мене не питає, ніхто серед тих банок і не помітить молодшого продавця з бакалії. Хай не помічають. Прийде вечір, і я знову буду всемогутньою і щасливою.

Олександр МІРОШНИЧЕНКО.

● Раніше виходять заміж ті дівчата, які пізніше приходять додому.

● Інколи плюють на тих, кого не можуть переплюнути.

● Чим менший запас слів, тим простіше висловитись.

● Щоб піднятися на нову вершину, треба спуститися зі старої.

К. МЕЛІХАН.

ІРОНІЗМИ

● Мисливець: щовечора забиває козла.

● Показавши себе у вигідному світлі, став кидати на людей тінь.

● Вийшов у люди — і почав дивитися на них звіром.

О. СЕІН.

● Навіть своїй собаці він казав: «Дай на лапу».

А. БУНЯК.

● Нерідко у пошуку найважче — це знайти себе.

● Коли береш себе в руки, права рука повинна знати, що робить ліва.

І. ТЕПЛИЦЬКИЙ.

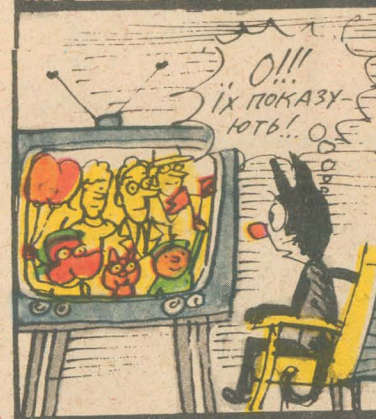
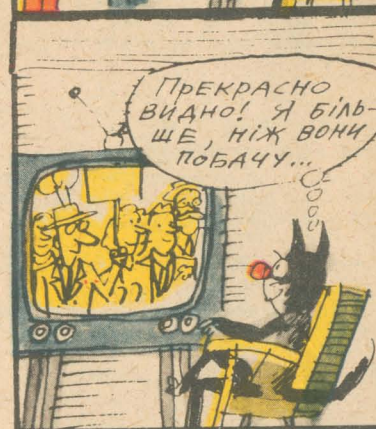

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

ПЕРЧЕНЯ

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

Як заєць перелякав тигра

Бенгальська народна казка

Якось заєць зустрів слона, що понуро брів стежкою, витираючи хоботом сльози.

Вуханчик спитався:

— Що тобі, дядьку? Чому такий зажурений?

— А чого радіти, коли сьогодні прийшов мій смертний час? — схлипнув слон.

— Чого ж тобі вмирати, он який ти здоровий і дужий? — всміхнувся капловухий.

— В усьому винен тигр, — пояснив товстошкірий, так важко зітхнувши, що заєць мало не заплакав од жалю. — Смугастий розбійник звелів мені опівдні прийти в поле, де збирається мною пообідати.

І бідолаха гірко заривався.

— Е-е, було б кого боятися. Якогось там тигра! — скрикнув хоробрий вухань. — Послухай-но лишень мене, і все буде гаразд!

— Що я маю робити? — перестав плакати слон.

— Підними мене вгору і поклади собі на голову.

Слон так і зробив.

— А тепер ходім у поле, — рішуче сказав заєць, — і пам'ятай: як цокну тебе — падай додолу і вдавай, що вмер.

— Згода, — відповів слон. — Зроблю все, як ти сказав. — І вони вдвох вирушили назустріч долі.

Ледве слон із зайцем на голові дісталися берега потоку, а тигр уже тут як тут. Тільки-но наш вуханчик угледів зубастого розбійника, відразу ж кинувся гризти слона за вухо. Товстошкірий, звичайно, й не відчув його зубів.

Відтак куцохвостий укусив слона за шию й крикнув щосили:

— Тьху, яке гідке слоняче м'ясо! Либонь, краще з його шкури я зроблю підстилку своїм зайчаткам.

І капловухий вдарив слона ломакою по голові. Велетень упав, мов підтятий, і удав, ніби мертвий.

Побачивши таке диво, тигр затремтів од страху. Ще б пак!

«Яку страшну силу має ота маленька вухата тварина, що одним ударом звалює слона!» — майнуло йому в голову.

А заєць тим часом зіскочив зі свого товстошкірого друга й повернувся до смугастого звіра:

— Нарешті я смачно попоїм! — радісно гукнув він. — Кажуть, тигряче м'ясо дуже смачне!

І, звівшись на задні лапки, заєць сміливо рушив уперед. Тигр, перелякавшись усмерть, щодуху дременув у джунглі.

А капловухий давай кричати йому вслід:

— Го-го-го, все одно я тебе дожену! Не сховаєшся від мене в цьому лісі!

Ледь живий, тигр ускочив до свого лігва й почав міркувати, як далі бути.

«З отим чудовиськом ліпше не стрітатися. Сьогодні ж переселюся в інші краї».

...А слон розповів усім лісовим мешканцям, як хоробрий і кмітливий заєць урятував його від смерті.

З англійської переклав
Анатолій ГУЦЬ.

ДЖЕРЕЛО НА ЗАДВІРКАХ

НЕВЕСЕЛІ НОТАТКИ ПРО КНИЖКОВУ ТОРГІВЛЮ

Скільки магазинів у Черкасах! І як красиво та поетично усі вони називаються: «Алмаз», «Електрон», «Берізка», «2222 дрібниці»... І якими шикарними вітражами гордовито поблискують вони на центральні й периферійні вулиці, мов магнітом притягуючи до себе заворожених покупців!

На розкішному тлі усього цього дзеркально-сяючого благополуччя бідними попелюшками довгий час виглядали приземкуваті крамнички зі скромними вивісками на дверях: «Книги». Ув одній крамничці — нотно-музична література, у другій — навчально-методична, у третій — сільськогосподарська... А в усіх разом — тіснота і незручність.

— Книги? — спохплювались міські власті, затверджуючи архітектурно-будівельні плани на черговий рік. — Ах, так-так. Джерело знань, як же, як же... Ну, ось іще трохи потерпіть, а вже в наступному році — неодмінно для вас щось придумаємо.

Надходив наступний рік — і... Можна читати усе спочатку.

І от нарешті — звершилось! Рік 1985-й по праву годилося б золотими літерами занести у скрижалі історії черкаської книжкової торгівлі: цього знаменного року під помахом спеціально нагострених церемоніальних ножиць мала впасти під ноги щасливій громадськості блакитна стрічка на дверях новозбудованого Будинку книги. Підкреслюємо, не просто однієї з нових книгарень, які у Черкасах все-таки є, а — солідного книжкового універмагу із загальною — тільки торговельною! — площею понад дві тисячі квадратних метрів, із залом засідань, магазином-клубом, виставочним залом і кафетерієм.

Проектанти і архітектори постарались на славу: конфігурація будівлі дозволяла розмістити усі відділи автономно, таким якнайкращим чином, щоб у разі необхідності можна було закрити будь-який з них на переоблік, не порушуючи звичного режиму інших відділів, котрі в цей час спокійно собі продовжували б вдовольняти духовну спрагу вибагливого сучасника. У магазині-клубі передбачалося проводити захоплюючі читачські диспути, зустрічі з місцевими і приїжджими знаменитостями, у виставочному залі — розмістити два магазини — «Пропагандист» і «Плакат», влаштовувати огляди книжкових новинок, тематичні експозиції. Ну і, звичайно, — знайти врешті місце для букіністичної торгівлі (поки що магазинів «Букініст» немає лише у двох обласних центрах республіки: Черкасах та ще у Хмельницькому). А на другому поверсі, на сонячній літній веранді побіля кафетерію, розставити столики під «грибочками», де книголюб, насолоджуючись тишею, свіжим повітрям і чашечкою запашної гарячої кави (варіант — прохолодного фруктового соку), міг би на дозвіллі погортати щойно придбані томики.

О мрії блакитні, о сонячні сні!..

Спочатку приміщення майбутнього книжкового храму вирішили переполовинити — на користь міської бібліотеки. Чого там, справді, довго сушити голову, як можна одним пострілом бабахнути по двох зайцях? Ну, хай не зовсім зайцях, а все-таки зайчиках, тут головне — рахунок. І зрештою — тут книги, там книги — чи не один дідько?

У тім-то й річ, що різниця між книжковим магазином та бібліотекою трохи більша, ніж може видатися на чийсь некомпетентний погляд. І значить — треба на ходу щось перепроектувати, щось ламати у щойно збудованому, а це — немалі додаткові витрати.

З ідеєю створення автономних спеціалізованих відділів довелося розпрощатися. А натомисть — ущільнюватися якомога тісніше, займаючи під книжкові полиці вестибюлі, проходи і навіть клітку недіючого ліфта. Тут уже не до конференц-залів з інтелігентними диспутиками і кавою. Тут хоч би як-небудь порозпихати літературу по всіх можливих і неможливих куточках та закапелках — тим більше, що підвали в новобудові сирі і для книгосховищ — в усякому разі, поки що — непридатні, а виставочний зал, як виявилось, теж забирають — там має розміститися виставка архітектури...

Цікаво, чи не збираються місцеві зодчі на цій виставці продемонструвати в усій наочності історію перетворення своїх прекрасних задумів на звичайнісінький пшик, як це вийшло, зокрема, з ідеєю Будинку книги?..

Взагалі, книжкам у Черкасах чомусь хронічно не щастить. На цю обставину «Перець» звертав увагу громадськості ще кільканадцять років тому, розповівши про незавидне становище обласного бібліотекаря. Чи змінилося щось із того часу?

Певна річ, міські організації не могли не зреагувати на критику. Спочатку працівникам бібліотекаря запропонували придивитися до барачного приміщення на хімселіщі — з тим, щоб відремонтувати його за рахунок власних фондів та й справляти собі на здоров'ячко новосілля. Потім порадили зайнятися аварійним приміщенням колишнього музею (на сьогоднішній день, як і згаданий барак, давно вже знесеного з огляду на його повну непридатність для будь-якого ремонту і використання). І нарешті було вказано на будинок

середньої школи № 15, яка перебралася до нового помешкання.

Останній варіант уже був прийнятним — добротна шкільна споруда справді підходила за всіма параметрами, — та несподівано її оголосив своєю власністю філіал Київського політехнічного інституту. Після чого колишня школа п'ять років підряд успішно облуплювалась, обсіпалась і обкрадалась, залишена без будь-якого догляду, аж поки зовсім недавно її не прибрав до рук облкомунгосп...

А бібліотекаря, за рішенням міськвиконкому, тим часом винесли у новий район міста, виділивши йому аж 210 квадратних метрів корисної площі. Для довідки: за нормативами йому б належало мати не менше 450-500 квадратних метрів, проте, як твердо заявив у розмові з автором цих рядків заступник голови міськвиконкому Микола Павлович Слюсаренко: «Іншого приміщення нема і не буде!»

Ну, що ж, на нема й суду нема. Але біда в тому, що нема у наявності й отих виділених 210 метрів, бо добру частину приміщення займають якісь гаражі, і коли вони звідти переселяться — сказати важко. А книжкові завали тим часом громадаються в усіх кімнатах, коридорах, крихітному кабінетику директора... Ось які сьогоднішні умови роботи цього колективу, що складається з 23 працівників (22 з них, уточнимо, — працівниці) і річний товарообіг якого складає понад мільйон карбованців. Та й хіба, зрештою, в карбованцях річ?.. Ще одна довідка: з кожною книжкою, яка потрапляє до бібліотекаря, треба провести 17 різноманітних операцій. З кожною! І, дивлячись на гори книжок, вершини яких підпирають стелю, мимоволі думаєш: як же вдається оцим тендітним жінкам (нетендітних сюди не беруть: можуть застряти в надвужьких міжкнижкових ущелинах!) — як їм тільки вдається в такій обстановці перелопачувати по кілька разів оті рукотворні Еверести? (Перелопачувати — це, самі розумієте, чисто літературний образ, бо, по-перше, книжки — товар трохи делікатніший, ніж, скажімо, кам'яне вугілля чи навіть просо, а по-друге, усе тут робиться вручну, техніки не застосуєш, бо ніде її поставити). Воістину подвижниця праця!

А стала вона такою, думається, через те, що десь у когось нема про цю працю найменшого голубого уявлення. Та й звідки йому, власне, взятися, якщо з працівниками книготоргу ніхто ніколи не радиться, їхньої думки ніхто не запитує. Ось чому з таким жалібним скрипом пробиває собі дорогу до вибагливого сучасника оте багатостраждальне джерело знань у славному місті Черкасах та приданій йому області, де стільки прекрасних просторих магазинів з такими поетичними назвами!

В. БОЙКО.

Мал. В. СОЛОНЬКА

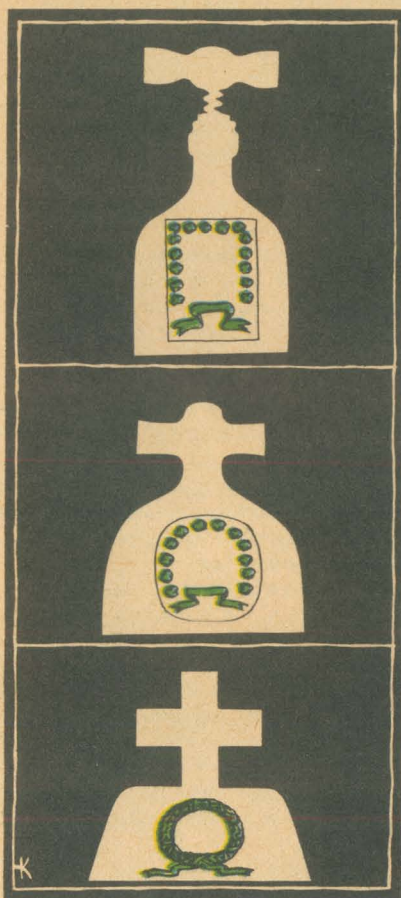

— Ану, Оксанко, сідай за уроки!

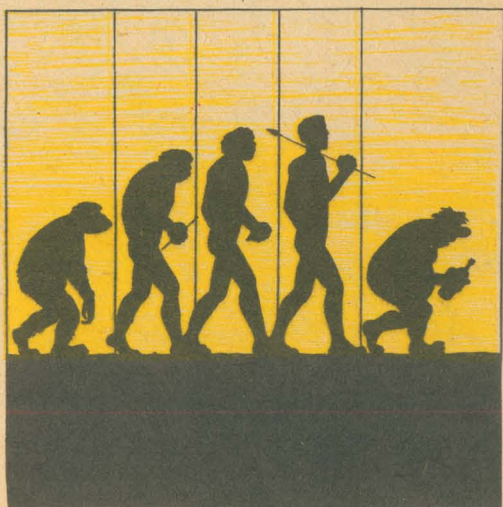

ПИЯЦТВУ БІЙ

Експозиція «Стопці — стоп!», яка експонується у виставочному залі Донецького художнього музею, бичує пияцтво й алкоголізм. Її автори — художники-карикатуристи, учасники всесоюзних і міжнародних виставок сатиричного малюнка Микола КАПУСТА, Віктор і Сергій САВІЛОВИ подали на суд глядачів більше шістдесяти малюнків. Кілька з них пропонуємо увазі наших читачів.

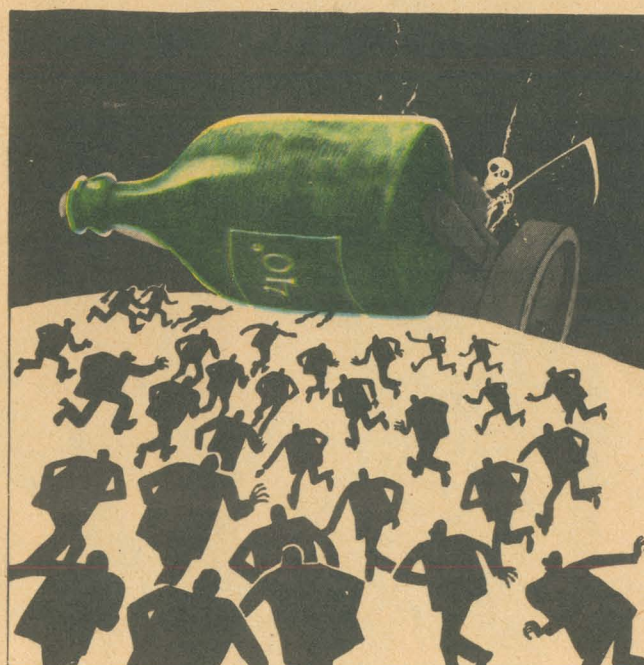
Без слів.

Без слів.

Без слів.

Без слів.

КОЛИ БЕЗ ЖАРТІВ...

Двоє так лаялися, так розмахували руками, що одному дісталось по носі.

— Ти що, серйозно? — питає потерпільний.

— А якщо серйозно, то що?

— Ну, то вважай, що тобі повезло, бо я жартів не люблю!

Повідомив А. ПАЦЕРА.

м. Бар
Вінницької області.

ДЕФІЦИТ

Комбайнер звертається до свого помічника:

— У правій фарі перегоріла лампа. Збігай на склад, попроси нову.

Помічник пішов. Через деякий час повернувся.

— Там сказали, що ламп до правих фар немає, залишилися тільки для лівих.

Повідомив В. ЗЕЛЕНЬКИЙ.

с. Мирне
Горохівського району
Волинської області.

ТОНКИЙ НАТЯК

— Ти пішла б за мене заміж?

— Піти б не пішла, а от на «Жигулях» поїхала б!

ВІВЧАРІ ВИННІ

— Калістратовичу! Блискавка барана вбила!

— Отуди к лихій годині! А де ж вівчарі були? — гукає зоотехнік.

Повідомив В. ГЕРАСИМЕНКО.
с. Личково-1
Магдалинівського району
Дніпропетровської області.

ПРАВДУ КАЖУТЬ

Вечір. На призьбі сидить баба Ониська і читає листа від сина. Раптом загавкали собаки і здалеку, від сільської «забігальнівки», понеслась «дуєтом» пісня

«...И тогда вода нам —
как земля!..»

— Еге ж, не дарма кажуть, що п'яному й море по коліна, — мовила старенька.

Повідомив С. ЗАГОРУЙКО.
м. Старокосянтинів
Хмельницької області.

Як би там не було, а механізація трудомістких процесів у побуті — завжди річ корисна. От купив я, наприклад, соломорізку виробництва Городоцького верстатобудівного заводу, що на Хмельниччині, котра, як зазначено в інструкції, має «подрібнювати солому». Того ж дня зіпсувався в ній електродвигун, і довелося відправити його на завод. А звідти відповіді: «Двигун поміняли, приїздіть і заберіть». Уявляєш: «приїздіть і заберіть»! Наче це через дорогу перейти, а не за сотні кілометрів їхати. Повір, Перче, згадуючи оті житарства, я тепер вважаю, що «подрібнення соломи» зовсім не трудомістким процесом.

П. ЦЕБЕНКО.

с. Михайлівка
Гайсинського району
Вінницької області.

Порадь, будь ласка, адміністрації ялтинського курортного містечка «Донбас» писати відповіді на наші скарги на водонепроникному папері. Ми ось уже кілька років добираємося, щоб відремонтувати дах гуртожитку по вулиці Халтуріна, 40, де живе обслуговуючий персонал курортного містечка, бо в кімнатах наших під час дощу в буквальному сенсі плавають меблі. Адміністрація ж регулярно лише повідомляє, що незабаром дах буде відремонтовано. Отож, Перче, ми б тими водонепроникними відповідями стелі обклеїли. Ніякий дощ був би не страшний.

МЕШКАНЦІ ГУРТОЖИТКУ.

м. Ялта.

ДРУЖЕ ПЕРЧЕ!

ДРУЖЕ ПЕРЧЕ!

Як я переживлювався, коли не побачив у номері твого журналу «Перчанського телевізора». Подумав, що ти здав його у ремонт, та ще й до дільниці № 10 криворізького заводу «Побутрадіотехніка», куди і я у 1983 році відніс телевізор «Шилаліс». Бо ж могла спіткати тебе така ж доля, як і мене: пропав телевізор. Маю на згадку лише квитанцію № 392642.

М. ВОЛОШИН.

м. Жовті Води
Дніпропетровської області.

Чи нема в тебе, часом, зайвого преса? Та ні, не прес-пап'є, яким ото колись промокали чорнило, — а такого, щоб пресував залізо!

Нема? Кепська справа. А нам же, як тепер виявилось, без такого преса — мов без рук... Зібрали ми оце якось на подвір'ї свого обласного виробничого тарного підприємства купу металобрухту та й повезли його машиною-таровозом на приймальний пункт, що знаходиться в Масанах — приміській зоні Чернігова. А працівники того пункту, які назвалися Віталієм Олексійовичем, Вячеславом Івановичем та Олександром Миколайовичем, ніяк не хотіли приймати наш ме-

талобрухт, бо він, бачте, не спресований і не впакований... Отак цілісний день і простояв таровоз у Масанах, а підприємству тим часом довелося через його відсутність затримати під навантаженням залізничний вагон...

Досі ми думали, що, збираючи металобрухт, ми робимо посильний внесок у вітчизняну металургію, а вже пресувати його, пакувати та відправляти на металургійні заводи повинні ті, хто його в нас приймає. Останній випадок примусив нас серйозно засумніватися в цьому. Отож чи не знайдеться в тебе, Перче, зайвого преса?.. Бо оце знову тарники зібрали машину брухту та й не знають, куди його везти — в Масани чи, може, на звалище?..

В. ТУМАНЮК.

м. Чернігів.

Живемо ми на вулиці Чкалова. І нам дуже шкода, що її так названо. Ні, ти не подумай, що ми маємо щось проти цього легендарного льотчика. Швидше навпаки. Просто ми не розуміємо, що спонукало керівників нашого села Яланець дати їй таку «крилату» назву. Адже цією вулицею за будь-якої погоди — ні пройти, як кажуть, ні проїхати. Чи, може, присвоївши вулиці ім'я ушавленого льотчика, керівники села мали на увазі те, що до тих, хто живе по ній, як співається у тій популярній пісні, «только самолетом можно долететь».

МЕШКАНЦІ ВУЛИЦІ.

Бершадський район
Вінницької області.

ПЕРЦЕВІ ВІДПОВІДАЮТЬ

◆ «Премія за прогул» — так називався фейлетон («Перець», № 13), в якому писалося про недоліки в боротьбі з прогульниками, зокрема, у харківському виробничому об'єднанні «Променергоремонт». Тут уперто не помічали, коли гультіпаки прогулювали по кілька днів. Навіть премії їм сплачували.

Заступник директора об'єднання «Променергоремонт» А. С. Гродецький повідомив редакції, що виступ Перця визнано своєчасним і актуальним. Наказом по підприємству старший інспектор відділу кадрів Король Є. М. за халатне ставлення до своїх службових обов'язків одержав сувору догану. А завданий матеріальний збиток відшкодовано з винних.

◆ Громадянка Н. Вертелецька мала необережність здати своє пальто до олександрійської фабрики хімчистки. З того часу вона майже рік регулярно їздила туди, а працівники фабрики лише низували плечима, мовляв, що поробиш, коли пальто загубилось. Про отакіх сервіс олександрійських побутовиків йшлося в одному з листів, вміщених у № 13 журналу.

Як повідомив заступник начальника Кіровоградського обласного управління побутового обслуговування населення А. Л. Шлапачук, факти, вказані у листі, при перевірці підтвердились. Нині Н. Вертелецькій виплачено вартість загубленого пальта за рахунок винних.

◆ В одному з листів до «Перця» жителі села Ставки (Піщанський район) написали, що у них тривалий час не працюють телефони.

Начальник Вінницького обласного виробничо-технічного управління зв'язку Л. Я. Старостин повідомив редакції, що такі факти мали місце: коли колгосп прокладав водопровідні труби, було пошкоджено кабель телефонного зв'язку. Тепер районний вузол зв'язку виконав необхідні роботи, і телефонна мережа працює нормально.

◆ Старий клуб у селі Улашанівка (Житомирщина) закрили, бо приміщення його навіть капітальному ремонту вже не підлягало. Згодом було розпочато будівництво нового клубу. Тягнеться воно вже кілька років, та кінця йому досі не видно. Про це писалося у листі молоді села.

Як повідомив голова Червоноармійського райвиконкому Є. А. Афонін, правління колгоспу «Колективіст» вжило необхідних заходів, і нині будівництво нового клубу завершено.

◆ Інвалід Великої Вітчизняної війни Мацюра Г. С. з села Воловин (Львівська обл.) написав про те, що він ще у 1983 році сплатив радгоспу «Ударник» гроші за 5 кубометрів лісоматеріалу для спорудження будинку, та й досі не одержав.

Секретар Сокальського райкому партії М. Гамерський повідомив редакції, що замовлення Мацюри Г. С. виконано, лісоматеріал йому завезено.

НЕ ЖУРІТЬСЯ,
МАМО...

Сина і невістку
Мати споряджає —
Повну їм валізку
Харчу напихає.

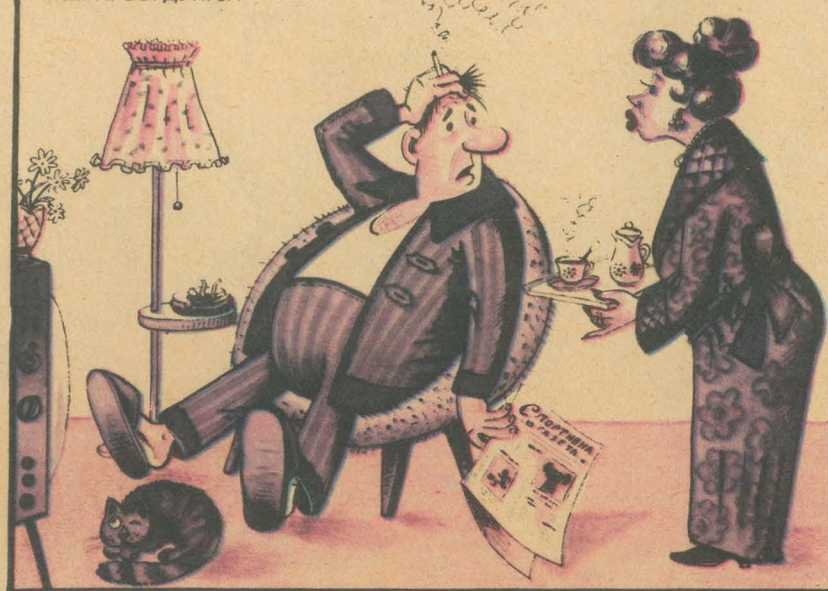
І ковбас, і сала
Накладає мати.

— Гуску б ще поклати —
Сумка малувата...

— Мамо, не журіться! —
Скрикнула невістка. —
В мене ось, дивіться,
Ще одна валізка!

Юрій ШИП.

Мал. А. БОРДУНІСА

— А ти, дорогенька, гадаєш, що цілий день робити вигляд, ніби працюєш — це легко?

Головний редактор
Ф. МАКІВЧУК.

Редакційна колегія: В. БОЙКО, В. БОНДАРЕНКО, А. ВАСИЛЕНКО,
В. ЗЕЛІНСЬКИЙ, Д. МОЛЯКЕВИЧ, Ю. ПРОКОПЕНКО (відповідальний секретар),
І. СОЧИВЕЦЬ, В. ЧЕПІГА (заст. головного редактора).

ВИДАВНИЦТВО
«РАДЯНСЬКА УКРАЇНА»

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4. Тел. 441-82-14, 441-89-37, 441-89-38.
Адрес редакції: 252047, Київ-47, ул. Петра Нестерова, 4.

Для телеграм: Київ Перець.

Журнал «Перець» № 21 (1207)
(на українському мові)
Видавництво «Радянська Україна».

Видається з січня 1927 року.
Виходить двічі на місяць.

Здано до набору 01.10.85. Підписано до друку 23.10.85. БФ 11287. 70×108/8. Офсетний друк.
2,8 умовн.-друку. арк. 14 умовн. фарб.-відб. арк. 4,1 обл.-вид. арк. Тираж 2284560 прим.
Зам. 05231.

© Журнал «Перець» 1985 р.

Рукописи не повертаються.

Передруковуючи із журналу матеріали, треба обов'язково посилатись на «Перець».

Орден Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Орден Леніна комбінат печаті видавництва «Радянська Україна». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Текст набрано із застосуванням вітчизняного фотонабірного комплексу «Каскад»

Отсканировано reduktorer
для rutracker.org

Мал. В. ГЛИВЕНКА

— Будеш показувати те, що я захочу!